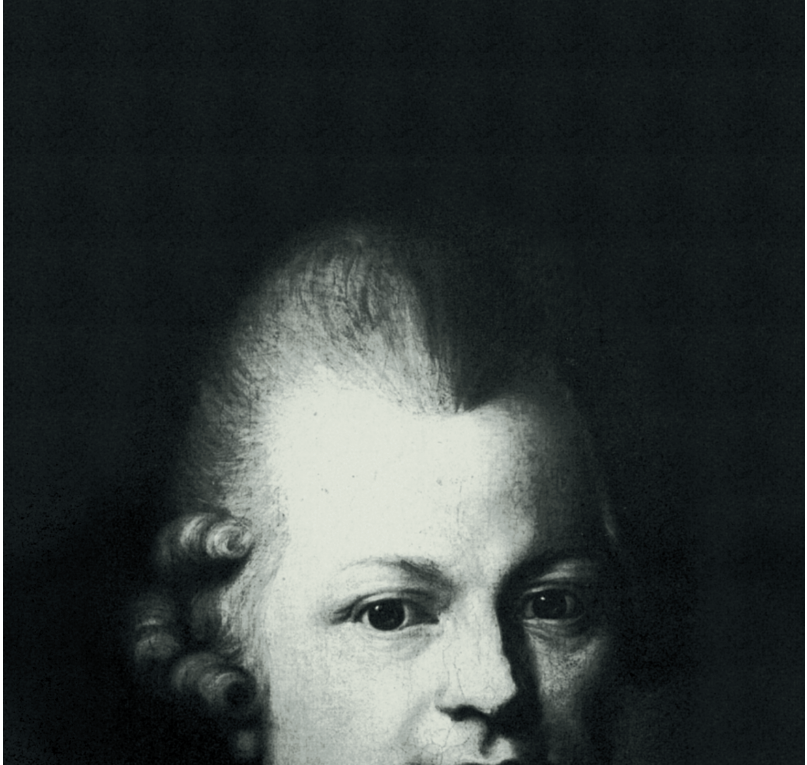

Lessings Ringparabel

Nathan der Weise.

Ein
Dramatisches Gedicht,
in fünf Aufzügen.

Introite, nam et heic Dii sunt!

APVD GELLIVM.

Von
Gotthold Ephraim Lessing.

1779.

[...]

Натанъ. Прѣди много, много години въ една източна страна имало единъ човѣкъ, който притежавалъ единъ неогнени прѣстенъ. Този прѣстенъ билъ украсенъ съ опалъ, който свѣткалъ съ хиляди огньове и ималъ тайната сила да прави приятенъ на Бога и на хората оногова, който носѣлъ прѣстена съ вѣра въ неговата сила. Разбира се, притежателтъ на прѣстена никога не го снемалъ отъ ржката си и постановилъ да си остане вѣчно въ неговия родъ. Той го оставилъ въ наследство на най-любимия си синъ и му завѣщалъ и той, отъ своя страна, да прѣдаде прѣстена на оногова отъ синоветъ си, който му бѣде най-милъ, и всѣкога любимиятъ синъ, — оня, у когото е прѣстенътъ, да остане владѣтель и глава на сѣмейството. Така тоя прѣстенъ прѣминавалъ отъ баща на синъ, отъ единъ родъ въ други много години, докато се падналъ най-сетнѣ на бащата на трима синове, които му били еднакво прѣдани и тримата, и които той еднакво обичалъ и тримата. Случвало се прочемъ, че когато нѣкой отъ тѣхъ оставалъ съ баща си отдѣлно, нему му се струвало, че именно той е най-достоенъ за прѣстена, и бащата обѣщавалъ нему да остави прѣстена. Сжщо било и съ другитѣ синове. Най-сетнѣ, дошло врѣме да умре стариятъ, и той се намѣрилъ въ голѣмо затруднение: тежко му било да обиди двама отъ синоветъ си, които всички разчитали на неговото обѣщание. Какво да

прави тогазъ? Той повикалъ тайно единъ изкусенъ майсторъ и му поръчалъ да направи, безъ да жали трудъ и разноски, по образа на неговия пръстенъ, други два, съвършено еднакви. Майсторътъ извършилъ това толкова сполучливо, че когато донесълъ пръстенитѣ, бащата самъ не можалъ да различи, кой е сжидинскиятъ. Тогава той повикалъ при себе си по отдѣлно всѣкиго отъ синоветѣ си, далъ всѣкому благословията си и по единъ пръстенъ — и умрѣлъ. Но щомъ умрѣлъ бащата, и тримата синове се явили съ пръстенитѣ си, и всѣки единъ отъ тѣхъ заявилъ, че той трѣбва да бжде глава на сѣмейството. Взели да сравняватъ пръстенитѣ, почнали се спорове, оплаквания, — напразно! Да се докаже, кой пръстенъ е истинскиятъ, било невъзможно, почти така невъзможно, както е невъзможно сега да се докаже, коя вѣра е истинска.

Саладинъ. Какво! Това ли е отговорътъ на моя въпросъ?

Натанъ. Не, това е само моето оправдание, дѣто не се наемамъ да различа помежду имъ пръстенитѣ, които бащата умишлено поръчалъ да ги направятъ така, че да не могатъ се различи.

Саладинъ. Да, пръстенитѣ! Но религиитѣ, които ти споменахъ, се различаватъ, струва ми се, помежду си даже по облѣклото, по храната и питието.

Натанъ. По това тѣ се различаватъ, но не по основитѣ си. Нима не се осно-

ваватъ всички върху историята, върху писанията или устното прѣдание? А историята трѣба да я приемемъ на вѣра. Но кому ще вѣрваме повече? На чие свидѣтелствуване? Разбира се, на своитѣ близки, — на ония, които отъ дѣтинство сж ни доказвали своята обичъ, които никога не сж ни мамили, белки само за нашъ интересъ. Какъ мога азъ да вѣрвамъ на моитѣ родители по-малко, отколкото ги

воитѣ? Или напротивъ: нима азъ а да искамъ отъ тебе да признаешъ воитѣ прародители за лъжци, за да не се противорѣчи на моитѣ? Сжщото е и за христианитѣ. Нали така?

Да се ~~повърнемъ~~ върнемъ къмъ нашитѣ прѣстени. Казахъ вече, че братята подали жалба единъ противъ други. Всѣки единъ отъ тѣхъ се клелъ прѣдъ сждията, че е получилъ прѣстена направо отъ ржцѣтѣ на баща си, и че баща му отъ по-рано още му го обѣщаль, — както и било дѣйствително; всѣки единъ отъ тѣхъ твърдѣлъ, че баща му не е можелъ да го лъже, и че прѣди да подозре баща си въ това, той по-скоро ще обвини братята си (колкото и да желае да вѣрва въ тѣхната правота) въ измама, и че ще ги изобличи.

Саладинъ. Ами какво казалъ сждията?

Н а т а н ъ. Сждията рекълъ: „Казвате, че истинскиятъ пръстенъ ималъ чудесната сила да прави приятенъ Богу и на хората неговия притежателъ, нали? Това ще ни помогне да рѣшимъ дѣлото, тъй като подправенитѣ пръстени, то се знае, нѣматъ тая сила. Тогава кажете: кого отъ васъ двамата други обичатъ повече отъ всичко? Казвайте де! Мълчите ли? Значи, всѣки отъ васъ обича себе си повече отъ другитѣ? О, въ такъвъ случаеніе и тримата сте измамени измамни! И трита ви пръстена сж подправени. Истинскиятъ пръстенъ вѣроятно е изгубенъ, и за да скрие и попълни загубата, баща ви е поржчалъ да направятъ три вмѣсто единъ“.

С а л а д и н ъ. Прѣкрасно! Прѣкрасно!

Н а т а н ъ. Сждията продължилъ така: „Ето какъвъ съвѣтъ ще ви дамъ. Всѣки единъ отъ васъ казва, че е получилъ своя пръстенъ отъ баща си, та нека всѣки да го смѣта за истинския. Може баща ви да не е искалъ вече да допуска единътъ пръстенъ да господствува въ сѣмейството му. И въ всѣки случай той ви е обичалъ и тримата еднакво, щомъ не е искалъ да обиди двамата, за да ошастливи третия. Тогава нека всѣки отъ васъ да вземе за образецъ неговата свободна отъ пристрастие любовь! Нека всѣки се помжчи да прояви силата на камъка въ своя пръстенъ съ кротость, търпимость, добри дѣла и прѣданость Богу! И ако най-сетия тия сили се проявятъ у вашитѣ правнуци, слѣдъ много хиляди години, нека тѣ пакъ

дойдатъ тука. Тогава на това кресло ще седи другъ сѣдия, по-мѣдъръ отъ мене, — той ще ви разсѣди. А сега вървете си!“ Така рекълъ скромниятъ сѣдия... Саладине, ако ти се смѣташъ за по-мѣдъръ, за обѣщания сѣдия, тогава...

Саладинъ (скоква и улавя ржката на Натана). Азъ съмъ прахъ! Азъ съмъ нищожество! О Боже!

Натанъ. Какво ти е, султане?

Саладинъ. Натане, драгий Натане! Хилядилѣтията за твоя сѣдия още не сж минали, и не азъ ще седа на неговото кресло. Върви си, върви си, но бѣди ми приятель!

Herausgegeben von der Lessing-Akademie
nach einer Idee von Frau E. Niemann (Wolfenbüttel),
unterstützt durch eine großzügige private Spende.

Lessing-Akademie
Schlossplatz 2 · 38304 Wolfenbüttel
Tel.: (05331) 808-227 · Fax: (05331) 808-248
E-mail: l-a@lessing-akademie.de · www.lessing-akademie.de

Bulgarisch

Neuer Weg 48a | 38302 Wolfenbüttel
www.foconet.de